

Kimyo fani bo'yicha Abu Rayhon Beruniy nomidagi Xalqaro olimpiadani tashkil etish va o'tkazish to'g'risida

N I Z O M

1-bob. Umumiy qoidalar

1. Ushbu Nizom kimyo fani bo'yicha Abu Rayhon Beruniy nomidagi Xalqaro olimpiadani (keyingi o'rinlarda — Olimpiada) tashkil etish, o'tkazish, ishtirokchilarni baholash hamda g'oliblarni aniqlash tartibini belgilaydi.

2. Olimpiada iqtidorli yoshlarning intellektual salohiyatini ro'yobga chiqarish, ularni kimyo faniga jalb etish, ilmiy-tadqiqot faoliyatiga yo'naltirish, shuningdek Abu Rayhon Beruniyning boy ilmiy merosini ommalashtirish maqsadida tashkil etiladi.

3. Olimpiadaning nazariy (yozma) va amaliy (laboratoriya) turlari o'tkaziladigan oliy ta'lim tashkilotlari har yili O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi yoki Tashkiliy qo'mita qarori bilan belgilanadi.

4. Olimpiada ilmiy-uslubiy yondashuv, adolatlilik, ochiqlik, xolislik va barcha ishtirokchilar uchun teng imkoniyat yaratish tamoyillari asosida o'tkaziladi.

5. Olimpiadaning ish tili — ingliz tili.

6. Olimpiadaga bevosita rahbarlik qilish, hakamlar hay'ati va apellyatsiya komissiyasi tarkibini shakllantirish hamda g'oliblarni tasdiqlash Tashkiliy qo'mita tomonidan amalga oshiriladi.

7. Olimpiada uchun nazorat materiallarini (test, yozma va amaliy topshiriqlar) ishlab chiqish, ularning bankini shakllantirish, maxfiyligi va shifrlash xavfsizligini ta'minlash hamda tashkiliy jarayonlarni muvofiqlashtirish Oliy ta'limni rivojlantirish va global hamkorlik markazi (keyingi o'rinlarda — Ishchi organ) tomonidan amalga oshiriladi.

2-bob. Olimpiada ishtirokchilari

8. Olimpiadaning xalqaro final bosqichida O'zbekiston Respublikasi hamda xorijiy oliy ta'lim muassasalarining talabalari ishtirok etadi.

9. Xorijiy oliy ta'lim muassasalariga Tashkiliy qo'mita olimpiada shartlari va muddatini ko'rsatgan holda rasmiy taklifnomalar yuboradi. Har bir xorijiy oliy ta'lim muassasasi 4 nafargacha talaba hamda 1 nafar jamoa rahbaridan iborat jamoa bilan ishtirok etishi mumkin.

3-bob. Milliy saralash bosqichi

10. O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim tashkilotlari talabalari xalqaro final bosqichida ishtirok etish huquqini milliy saralash bosqichi orqali qo'lga kiritadi.

11. Milliy saralash Ishchi organ tomonidan tashkil etiladi va ikki bosqichda — oliy ta'lim tashkiloti (ichki) bosqichi hamda respublika saralash bosqichida o'tkaziladi.

12. Milliy saralashda har bir oliy ta'lim muassasasi ikkitagacha jamoa (har biri 4 nafargacha talaba va jamoa rahbaridan iborat) bilan ishtirok etishga haqli.

13. Milliy saralash bosqichi faqat yozma ish (topshiriqlar) shaklida o'tkaziladi va natijalar jamoaviy ballar yig'indisi asosida hisoblanadi.

14. Respublika saralash bosqichidan xalqaro finalga o'tadigan O'zbekiston Respublikasi jamoalari soni Tashkiliy qo'mita tomonidan belgilanadi.

15. Milliy saralash uchun nazorat materiallari va baholash mezonlari Ishchi organ tomonidan ishlab chiqiladi hamda maxfiyligi (shifrlanishi) ta'minlanadi.

16. Ishtirokchilar belgilangan muddatda yagona elektron axborot tizimi orqali ro'yxatdan o'tkaziladi. Jamoalarni ro'yxatdan o'tkazish va belgilangan muddatda yetib kelishi uchun javobgarlik jamoa rahbari zimmasiga yuklanadi.

4-bob. Tashkiliy qo'mita, ishchi guruh, hakamlar hay'ati va apellyatsiya komissiyasi

17. Olimpiadani yuqori saviyada tashkil etish va o'tkazish, hakamlar hay'ati hamda apellyatsiya komissiyasi tarkibini tasdiqlash, nazorat materiallarining maxfiyligini ta'minlash va Olimpiada jarayonini muvofiqlashtirish Tashkiliy qo'mita zimmasiga yuklanadi.

18. Olimpiadaning kun tartibi (dasturi) va o'tkazish reglamenti Tashkiliy qo'mita tomonidan tasdiqlanadi.

19. Tashkiliy qo'mita Olimpiadani o'tkazish bo'yicha texnik Ishchi guruh tuzadi. Ishchi guruh auditoriya rahbarlari, nazoratchilar va shifrlash mas'ullarini o'z ichiga oladi.

20. Auditoriya rahbarlari va nazoratchilar Olimpiada boshlanishidan oldin qur'a tashlash yo'li bilan pedagog xodimlar orasidan tayinlanadi; pedagog xodimning o'z mutaxassislik (kimyo) yo'nalishi bo'yicha o'tkazilayotgan sinov auditoriyasiga tayinlanishiga yo'l qo'yilmaydi. Volontyor talabalar sinov xonalariga kiritilmaydi; ular faqat sinov xonalaridan tashqarida — yo'laklar va umumiy hududlarda kuzatuvchi (gid) sifatida jalb etiladi. Auditoriya rahbarlari

ishtirokchilarga tartib-qoidalarini tushuntiradi, sinov boshlanishi va tugash vaqtini e'lon qiladi, bajarilgan ishlarni shifrlab hakamlar hay'atiga topshiradi.

21. Olimpiadaning nazariy va amaliy turlarini baholash uchun Tashkiliy qo'mita tomonidan mahalliy va xorijiy yuqori malakali mutaxassislardan iborat Hakamlar hay'ati tuziladi.

22. Hakamlar hay'ati nazorat materiallari hamda topshiriq mualliflari taklif etgan baholash mezonlarini ekspertizadan o'tkazadi va tasdiqlaydi, ishtirokchilarning ishlarini tasdiqlangan baholash mezonlari asosida xolisona tekshiradi va baholaydi, ballar ketma-ketligi asosida g'oliblarni aniqlaydi hamda yakuniy bayonnomani Tashkiliy qo'mitaga taqdim etadi.

23. Hakamlar hay'ati a'zolari ishlarni xolisona baholashda, baholash mezonlariga qat'iy rioya etishda hamda nazorat materiallarining maxfiyligini ta'minlashda shaxsan javobgardir.

24. Ishtirokchilarning huquqlarini ta'minlash maqsadida Tashkiliy qo'mita tomonidan hakamlar hay'ati tarkibiga kirmagan kamida besh nafar toq sonli mutaxassisdan iborat Apellyatsiya komissiyasi tuziladi.

25. Apellyatsiya komissiyasi Olimpiada natijalari e'lon qilingan vaqtdan boshlab 24 soat ichida ishtirokchilarning yozma murojaatlarini qabul qiladi va ko'rib chiqadi. Apellyatsiya jarayonida amaliy (laboratoriya) sinovlarining videoyozuvlari asosiy dalil sifatida o'rganiladi.

5-bob. Olimpiadani o'tkazish tartibi va baholash reglamenti

26. Olimpiada nazariy tur va amaliy (laboratoriya) turdan iborat bo'ladi va ingliz tilida o'tkaziladi.

27. Nazariy tur 4 (to'rt) soat davomida belgilangan xonada, amaliy tur 4 (to'rt) soat davomida kimyo laboratoriyalarida, zarur xavfsizlik qoidalariga rioya etilgan holda o'tkaziladi.

28. Nazariy tur yakunlari bo'yicha eng yuqori ball to'plagan ishtirokchilarning 50 foizi (yarmi) amaliy (laboratoriya) turida ishtirok etish huquqini qo'lga kiritadi. Ishtirokchilar soni juft bo'lmagan taqdirda, son yuqoriga qarab yaxlitlanadi.

29. Sinov boshlanganda topshiriqlar solingan konteyner ishtirokchilar ko'z o'ngida ochiladi va topshiriqlar tarqatiladi. Ishtirokchi ishni taqdim etilgan, imzolangan A4 formatidagi varaqlarga bajaradi, sinov vaqti teskari hisoblanadi. Ishtirokchi xonani vaqtincha tark etishni xohlasa, ishini auditoriya rahbariga topshiradi.

30. Olimpiadaning har bir turi 100 ball miqdorida baholanadi. Nazariy (yozma) tur natijalari bo'yicha ishtirokchilar saralab olinadi; amaliy (laboratoriya) turiga o'tgan ishtirokchilarning yakuniy natijasi ikkala tur ballarining yig'indisi (jami 200 ball) sifatida hisoblanadi.

31. Har bir topshiriq tasdiqlangan baholash mezonlari asosida baholanadi: to'liq va to'g'ri yechim, qisman yechim hamda to'g'ri fikrlash elementlari alohida ballar bilan baholanadi. Har bir turdagi topshiriqlar ballari 100 ballik shkalaga keltiriladi.

32. Topshiriqlar umumiy va noorganik kimyo, organik kimyo, fizikaviy kimyo, analitik kimyo hamda biokimyo yo'nalishlarini qamrab oladi hamda ishtirokchilarning nazariy bilimlari, amaliy ko'nikmalari va nostandart vaziyatlarda mustaqil qaror qabul qilish qobiliyatini baholashga qaratiladi.

33. Olimpiada jarayonida ishtirokchilarning o'zaro muloqot qilishi, mobil telefon va boshqa aloqa vositalaridan hamda ruxsat etilmagan manbalardan foydalanishi taqiqlanadi. Ushbu talablarni buzgan ishtirokchi dalolatnoma asosida Olimpiadadan chetlashtiriladi, zarur hollarda jamoa diskvalifikatsiya qilinadi.

34. Olimpiada o'tkaziladigan xonalar va laboratoriyalar videokuzatuv vositalari bilan jihozlanadi. Baholashda xolislikni ta'minlash maqsadida ishtirokchilarning barcha ishlari shifr (QR-kod) orqali kodlanadi; hakamlar hay'ati a'zolari ishlarni baholashda ishtirokchining ismi-sharifi va qaysi davlat yoki muassasaga mansubligini bilmaydi.

6-bob. G'oliblarni aniqlash, taqdirlash va rag'batlantirish

35. Olimpiada g'oliblari nazariy va amaliy turlar bo'yicha to'plangan ballarning umumiy yig'indisi (jami 200 ball) ketma-ketligi asosida aniqlanadi.

36. Individual natijalar bilan bir qatorda, har bir jamoa a'zolari tomonidan to'plangan ballarning umumiy yig'indisi asosida jamoaviy natijalar ham aniqlanadi va e'lon qilinadi.

37. Amaliy (laboratoriya) turida ishtirok etgan va ushbu tur bo'yicha ijobiy natija ko'rsatgan (0 ball olmagan hamda minimal sinov talablarini bajargan) ishtirokchilar orasidan ballar ketma-ketligi asosida sovrindorlar aniqlanadi. Medallar oltin, kumush va bronza tarzida 1:2:3 nisbatda taqsimlanadi hamda ularning umumiy soni jami ishtirokchilar sonining 50 foizidan oshmasligi lozim.

38. Tashkiliy qo'mita, ishtirokchi qaysi turda qatnashganidan qat'iy nazar, quyidagi nominatsiyalar bo'yicha maxsus mukofotlar (rag'batlantiruvchi sovrinlar) joriy etishi mumkin: "eng yosh ishtirokchi", "eng original yechim", "noyob topqirlik", "eng yaxshi eksperimental natija", "eng tez topilgan yechim" va

boshqalar. Nominatsiyalar bo'yicha g'oliblar Hakamlar hay'ati tavsiyasi asosida aniqlanadi.

39. Hakamlar hay'ati natijalarni bayonnoma shaklida rasmiylashtiradi. Ishtirokchilarning to'plagan ballari teng bo'lib qolgan taqdirda, ularning barchasiga bir xil darajadagi medal va diplom topshiriladi (mutlaq g'olibni aniqlash talab etilgan taqdirda, amaliy-laboratoriya turida yuqoriroq ball to'plagan ishtirokchiga ustunlik beriladi).

40. G'olib talabalarni Prezidentning 2020-yil 12-avgustdagi PQ-4805-son qarorida belgilangan tartibda magistraturaga davlat granti asosida imtihonsiz qabul qilish bo'yicha Tashkiliy qo'mita tomonidan tegishli taklif kiritiladi.

41. Olimpiadada oltin, kumush va bronza medallarini qo'lga kiritgan O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim tashkilotlari talabalari hamda ularni tayyorlagan ustozlar O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2026-yil 17-sentabrdagi 499-son qarori bilan tasdiqlangan Nizomda xalqaro olimpiada g'oliblari va ularning ustozlari uchun belgilangan tartib va miqdorlarda rag'batlantiriladi.

42. G'oliblar va ularni tayyorlagan ustozlarni rag'batlantirish Xalqaro hakamlar hay'atining yakuniy bayonnomasi hamda O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirining alohida buyrug'i asosida amalga oshiriladi.

43. 41 va 42-bandlarda nazarda tutilgan rag'batlantirish choralari xorijiy ishtirokchilarga, jamoaviy natijalar bo'yicha taqdim etiladigan kuboklarga hamda maxsus nominatsiyalar g'oliblariga nisbatan tatbiq etilmaydi.

44. G'oliblar Olimpiadaning yopilish marosimida tantanali ravishda taqdirlanadi. Har bir jamoa a'zosi va rahbari ishtirokini tasdiqlovchi sertifikat bilan ta'minlanadi.

7-bob. Olimpiadani moliyalashtirish

45. Olimpiadani tashkil etish va o'tkazish bilan bog'liq xarajatlar Oliy ta'limni rivojlantirish jamg'armasi mablag'lari hamda qonunchilikda taqiqlanmagan boshqa manbalar hisobidan moliyalashtiriladi.

46. Olimpiada g'oliblari va ularni tayyorlagan ustozlarga beriladigan bir martalik pul mukofotlari O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2026-yil 17-sentabrdagi 499-son qarorida belgilangan tartibda Oliy ta'limni rivojlantirish jamg'armasi mablag'lari hisobidan moliyalashtiriladi.

47. G'oliblarni tayyorlagan ustozlarga belgilanadigan har oylik ustama haqi 499-son qarorda belgilangan muddat va tartibda tegishli oliy ta'lim tashkilotining budjetdan tashqari mablag'lari hisobidan to'lanadi.

48. Ushbu Nizomning 45-bandida nazarda tutilgan mablag'lar hisobidan xorijiy ishtirokchilar, jamoa rahbarlari, ekspertlar va taklif etilgan xalqaro hakamlarni qabul qilish, mehmonxonalarga joylashtirish, ovqatlantirish, ichki transport hamda boshqa tashkiliy xarajatlar tasdiqlangan sarf-xarajatlar smetasi doirasida qoplanadi.

49. Tasdiqlangan smetaning umumiy mablag'lari doirasida, zarurat bo'lganda, xarajat moddalariga tegishli o'zgartirishlar va qayta taqsimlashlar kiritish Tashkiliy qo'mita qarori bilan amalga oshirilishi mumkin.

50. Olimpiadani tashkil etish va o'tkazish jarayoniga jalb etiladigan qo'shimcha homiylik, beg'araz ko'mak va grant mablag'larini tegishli xarajat moddalariga yo'naltirish hamda ulardan foydalanish to'g'risidagi qarorlar Tashkiliy qo'mita tomonidan mustaqil qabul qilinadi.

8-bob. Tibbiy ta'minot va xavfsizlik

51. Xorijiy ishtirokchilar va delegatsiya a'zolarining amaldagi tibbiy (safari) sug'urtasi bilan ta'minlanishi ularni yuboruvchi muassasa (tomon) zimmasida bo'ladi; ushbu talab xorijiy muassasalarga yuboriladigan rasmiy taklifnomada alohida ko'rsatiladi. Olimpiada o'tkaziladigan joylarda barcha ishtirokchilar va mehmonlarga birlamchi hamda tez tibbiy yordam ko'rsatilishi sinovlar o'tkazilayotgan tegishli oliy ta'lim tashkilotlari va hududiy sog'liqni saqlash muassasalari tomonidan ta'minlanadi.

52. Olimpiadani tashkil etishda xavfsizlik qoidalari, sanitariya normalari va laboratoriya xavfsizligi talablariga rioya etilishi uchun tegishli turlar o'tkazilayotgan oliy ta'lim muassasalari rahbarlari mas'ul hisoblanadi.

9-bob. Yakunlovchi qoidalar

53. Olimpiadani o'tkazish jarayonida yuzaga kelgan favqulodda (fors-major) holatlarda tegishli qaror Tashkiliy qo'mita tomonidan qabul qilinadi.

54. Ushbu Nizom talablarining buzilishida aybdor shaxslar qonunchilikda belgilangan tartibda javobgar bo'ladilar.